

Umsíðir eydnaðist tað Gimondi

Umsíður eydnaðist tað tí italienska stjórnuoyrararum Felice Gimondi at gerast heims-

meistari í professionellari koyring á landavegi.

Fleiri milljónir sóu í fjarsýni, hvussu italienarin vann á stórfavorittinum Eddy Merckx og ársins Tour de France vinnararum Freddy Maerens. Ongin

hevði væntað, at Gimondi í spurtinum fór at vinna á teim supersterku belgáranum, men eydnan var við tí 31 ára gamla Gimondi, sum fyrst tveimum árum síðni tapti móti Eddy Merckx í samband við HM.

Noreg-Holland 1-2 (0-1)

Í frálíkum landsdysti í fyrrakvöldið, lekti norska landsliðið upp til sitt besta. Hollan kom á odda í 7. min., tá verðsins dýrasti fótboldsleikari, Johan Cruyff, skallaði í netið. Tá 15 min. vóru eftir skumpaði hollendari norðmann. Leikarin fekk ávaring, hetta vildi Cruyff ikki ganga við til, og átaladi dómaran, sum gav Cruyff ávaring í aftursvar. Noreg fekk fri spark, sum gav mál. Hulshoff skjeyt sigursmálið í 88. min.

Føroya Fornminnisavni Føroya Náttúrugripasavni

Aftaná 15. september eru søvnini opin sunnudagar kl. 15 til 17.

Skúlaálassar eftir avtalu.

(Framhald frá 7. síðu)

Forskellene i udvikling og levestandard er også enorm. Delstaten Slovenien i nordvest har en levestandard, der fuldt ud kan sammenlignes med resten af Europa, mens de to sydligste delstater næsten lever på ulands-niveau.

Trods Sloveniens høje standard og mellemstaternes relative velstand ligger bruttonationalindkomsten kun på 700 dollars, godt 4000 danske kroner, pr. indbygger. Og den jugoslaviske form for socialisme er ikke netop fremmede for udviklingen i de sydlige regioner.

Princippet er decentralisering af alle beslutninger og selvstændige virksomheder, der ejes af arbejderne.

Fattige syden

Alle ansatte i en virksomhed vælger et arbejdsråd, som er det højest beslutende og organ i virksomheden.

Arbejdsrådet træffer beslutning om fordelingen af overskuddet inden for meget vide rammer, som fastsættes gennem forhandlinger mellem virksomhederne i en branche og delstats-myndighederne.

Af overskuddet skal visse dele afsættes til investeringer, lønninger og fælles fonde, den skat, vi betaler til kommune, amt og stat.

Denne frihed har givet en hel del problemer. Lønforskellene fra en virksomhed til en anden er blevet større.

De sidste to-tre år har man gennem frivillige og overenskomster søgt at reducere disse lønforskelle, men hvis et arbejdsråd vil bruge mere til lønninger end aftalt, er det tilladt. Eneste betingelse er, at andelen til de fælles fonde øges med samme procent.

Solidariteten med de fattige landsmænd i syden synes ikke at være særlig stor, selv om, der findes forbunds-fonde, som hjælper de fattige delstater med at finansiere sundhedsvæsen og uddannelse. Men de sociale skel er store. Det rige Slovenien har børnebidrag, mens mødrehjælpen knapt nok fungerer andre steder end på papiret i de fattige bjerglandsbyer mod syd.

»Frihed«

Det er umuligt at få oplysning om en eneste social ydelse, som er den samme over hele Jugoslavien, bortset fra den otteårige grundskole.

Det lyder fornemt med selvstyre og »frihed« fra centrale beslutninger. Men vi mener, at systemet fremmer gruppegoisme og bare betyder frihed og demokrati for de stærke.

Selvstyret er sikkert i Slovenien. Spørgsmålet er, om man føler det lige så frit og selvstyret i Montenegro? Det er ligesom frugtesløst selv at træffe beslutninger, når der ikke er penge til at gennemføre dem med.

Hvem har råd

Det frie system giver også fordele til stærke individer. Det beviser den intensive kampagne, som netop nu finder sted i Jugoslavien — »kampen mod teknokratiet og bureaukratiet«.

Alt for mange teknokrater og bureaukrater siges at have udøvet utilbørlig pression på arbejdsrådene og at have skaffet sig store personlige fordele. Hvilket vi ikke tvivler en pind på.

Har man tallet for bruttonationalproduktet i baghovedet, kan man spørge sig, hvem det er, der har råd til luksusværelserne ved kysten, Beograd's store udbud af luksusprodukter og de safari-rejser til Afrika, som TV reklamerer for.

Standardsvaret fra de bureaukrater, som er i færd med at udrydde sig selv, er nok lidt for enkelt:

»Folk køber på afbetaling«. Køber landsbyboerne i bjergene safari-rejser på afbetaling?

Central magt

Skævheden i udviklingen mellem nord og syd og forskellene i levevilkår mellem forskellige samfundsklasser, skyldes nok i høj grad manglen på en central magt.

Det er kun meget små og overbefolkede lande som Holland, der ikke har problemer med ringe udviklede egne. Alle vi andre har nok brug for en meget stærk central magt til at skabe lighed mellem mennesker og landsdele. En magt, som kan fordele ressourcerne ligeligt over hele landet, og som kan dæmpe en for stærk ekspansion i visse områder og dirigere kapital til andre.

Først efter at man har nået en sådan fordeling af ressourcer, er tiden inde til at decentralisere retten til at træffe beslutninger til virksomheder og til regionale og lokale myndigheder.

Først da kan vi begynde at tale om frihed for alle - om virkeligt demokrati.

Solsjenitsyn: Jeg vil ikke behandles som en slave

Af Stig Frederikson, RB, Moskva

Den sovjetiske forfatter og nobelpristager Aleksander Solsjenitsyn har sendt skarp protest til regeringen mod, at myndighederne har nægtet ham tilladelse til at bo i det centrale Moskva.

I et brev til indenrigsminister Nikolaj Sjoelokov kritiserer Solsjenitsyn samtidigt i skarpe vendinger de sovjetiske pas- og registreringsbestemmelser og gjorde opmærksom på, at liveregskabet blev ophævet for 112 år siden under Zar Aleksander II.

Jeg er således hverken livegen eller slave. Og derfor har jeg ret til at bo, hvor jeg ønsker, og ingen embedsmand, uanset hvor højtstående han måtte være, har lov til at skille mig fra

min familie, skriver forfatteren.

Baggrunden for brevet, som torsdag kom vestlige korrespondenter i hænde, er et afslag fra myndighederne i den sovjetiske hovedstad på en ansøgning fra Solsjenitsyn om at måtte flytte ind i sin anden kones lejlighed i det centrale Moskva.

Solsjenitsyn blev i foråret gift for anden gang, og parret har siden boet i et hus i Moskvas udkant, hvorfra de imidlertid skal flytte i løbet af efteråret.

For at slå sig ned i selve byen Moskva kræves der en særlig tilladelse fra de kommunale myndigheder. I Solsjenitsyns tilfælde skulle der normalt ikke have været nogen problemer, efter som hans anden kone, Natalja Svetlova, som forfatteren

har to børn med, i forvejen har fast bopæl i hovedstaden.

Opholdstilladelse gives normalt automatisk i de tilfælde, hvor en af ægtefællerne har ret til at bo i Moskva.

Jeg kunne tænke mig at vide, hvilke menneskelige eller juridiske overvejelser, der ligger til grund for, at man hindrer en ægtemand at bo sammen med sin kone og en far i at bo sammen med sine to små sønner, skriver forfatteren til den sovjetiske indenrigsminister.

Af langvarig bitter erfaring ved jeg dog, at man i vort statsapparat ikke gør sig sådanne overvejelser, tilføjer han.

Tilsvarende umenneskelige bestemmelser findes ikke engang i de resterende kolonier i Verden, slutter Solsjenitsyn.